Thesis Title Perspectives of Thai Nurses on Wisdom-health

Author Ms. Sirilak Kitsripisarn

Degree Doctor of Philosophy (Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Warunee Fongkaew Chairperson

Associate Professor Dr. Chawapornpan Chanprasit Member

Professor Dr. Sally H. Rankin Member

ABSTRACT

Health is a core concept in the discipline of nursing including spiritual health. In Thailand the National Health Act has replaced the term spiritual-health, which is one dimension of health, with the term wisdom-health. The term wisdom-health is new and an unclear concept among health professionals. However, the study of wisdom-health based on the view point of nurses is critical for providing holistic care to clients.

Ethnographic research was adopted in this study to explore Thai nurses' perspectives regarding the meaning of wisdom-health, the characteristics of persons who have wisdom-health, and the importance of wisdom-health to Thai people's health. Purposive and snowball samplings were used to recruit twelve Thai registered nurses who regularly practice meditation. Data were collected from June 2005 to November 2006 through in-depth interviews along with observation and ethnographic records. Data analysis adopted content analysis based on Spradley's analysis method.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

The main findings illustrated that the meaning of wisdom-health based on the perspective of Thai nurses is defined as being mindfulness (*satti*) and clear comprehension (*sampajanna*). Mindfulness focuses on being aware of, and to remind oneself to know and concentrate on the present moment, while clear comprehension means thinking reflectively on cause and effect. Both mindfulness and clear comprehension would enable one to understand the nature of truth or "wisdom" so as to live with happiness. The characteristics of persons who have wisdom-health include 1) using wisdom to live their lives, 2) applying morality and ethical behavior to their lives, and 3) being inner peacefulness. Using wisdom to live their lives is the ability of persons to think and make decisions regarding problem-solving, and also adjusting themselves to live in their society harmoniously with others and environment. Also, they must develop themselves continuously. The results of understanding the nature of truth leads them to apply morality and ethical behavior to their lives—to having virtues, the *Four Brahmavihara*, and the *Four Sangahavatthu.* Being inner peacefulness refers to people living their lives happily in congruent with their own circumstances, having freedom in reasonably thinking, and being serenity. Further, wisdom-health is crucial to the health of Thai people because it helps a person to attain well-being through being able to choose the right means to solve their health problems both physically and mentally. Truly realizing the nature of truth leads people to be compassionate to themselves and to their fellow human beings and environment, contributing to a peaceful society.

The results of this study provide a deep understanding of wisdom-health from the perspectives of Thai nurses. Also, these findings could be a foundation for developing guidelines regarding wisdom-health assessment and nursing care in wisdom-health, leading to caring for clients holistically.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ทัศนะของพยาบาลไทยเกี่ยวกับสุขภาพทางปัญญา

ผู้เขียน นางสาวศิริลักษณ์ กิจศรีไพศาล

ปริญญา พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. วารุณี ฟองแก้ว	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ชวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร. แซลลี่ เฮช แรนคิน	กรรมการ

บทคัดย่อ

สุขภาพเป็นมโนทัศน์หลักของศาสตร์ทางการพยาบาลที่รวมถึงสุขภาพทางจิตวิญญาณ กอปรกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติได้บัญญัติศัพท์สุขภาพทางปัญญาซึ่งเป็นมิติหนึ่งของสุขภาพแทนสุขภาพทางจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นคำใหม่และความหมายของสุขภาพทางปัญญายังไม่ชัดเจนสำหรับบุคลากรทางสุขภาพ การศึกษาสุขภาพทางปัญญาตามมุมมองของพยาบาลจึงมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการดูแลผู้รับบริการแบบองค์รวม

การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพแบบชาติพันธุ์วรรณา (ethnographic study) ครั้งนี้มุ่งศึกษาสุขภาพทางปัญญาตามทัศนะของพยาบาลไทย ในประเด็นความหมายของสุขภาพทางปัญญา ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพทางปัญญา และความสำคัญของสุขภาพทางปัญญาที่มีผลต่อสุขภาพของคนไทย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพไทยที่มีการปฏิบัติกรรมฐานอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 12 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด ร่วมกับการส่งต่อโดยผู้ให้ข้อมูล (snowball sampling) ทำการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2548 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2549 ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ร่วมกับการสังเกต และการจดบันทึกเรื่องราว วิเคราะห์ข้อมูลตามเนื้อหาด้วยวิธีของสปราดเลย์ (Spradley)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ความหมายของสุขภาพทางปัญญาตามทัศนะของพยาบาลผู้ให้ข้อมูลหมายถึง การมีสติสัมปชัญญะ โดยสติจะเน้นในการรู้ตัว ระลึกรู้ และตั้งมั่นในปัจจุบัน ส่วนสัมปชัญญะเป็นการคิดใคร่ครวญตามหลักเหตุผล ที่สำคัญทั้งสติและสัมปชัญญะจะทำให้เกิดความเข้าใจในธรรมชาติของความจริงหรืออีกนัยหนึ่งคือ “ปัญญา” นำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สำหรับลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพทางปัญญาประกอบด้วย 1) อยู่อย่างผู้ใช้ปัญญา 2) มีคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิต และ 3) มีความสุขสงบภายใน การอยู่อย่างผู้ใช้ปัญญาหมายถึง ความสามารถในการคิดและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล ร่วมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนการมีคุณธรรมและจริยธรรมในชีวิตเป็นผลมาจากความเข้าใจในธรรมชาติและนำมาประยุกต์ในชีวิตประจำวันทั้งการมีศีลธรรม พรหมวิหารธรรมสี่ประการ และสังคหวัตถุธรรมสี่ประการ สำหรับการมีความสุขสงบภายในคือ การที่บุคคลดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับอัตภาพของตน มีความคิดอิสระตามหลักเหตุและผล และมีความสงบเย็น ส่วนความสำคัญของสุขภาพทางปัญญาต่อสุขภาพของคนไทยคือ การมีสุขภาวะจากความสามารถในการเลือกทางปฏิบัติแก้ปัญหาทางสุขภาพทั้งทางกายและจิตได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งความเข้าใจในความจริงของธรรมชาติทำให้บุคคลมีความกรุณาต่อตนเอง เพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดสังคมที่สงบสุข

ผลของการศึกษาครั้งนี้ทำให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับสุขภาพทางปัญญาตามมุมมองของพยาบาลไทย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแนวทางการประเมินสุขภาพทางปัญญาและให้การพยาบาลในมิติสุขภาพทางปัญญาแก่ผู้ใช้บริการ นำไปสู่การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved